

İTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

HAFTALIK
EKONOMİ BÜLTENİ
15 EYLÜL 2025

Ekonomide Son Geliřmeler

- 03** ORTA VADELİ PROGRAM
- 05** PARA POLİTİKASI KURULU KARARI
- 06** ÖDEMELER DENGESİ
- 11** ULUSLARARASI HİZMET TİCARETİ İSTATİSTİKLERİ
- 12** GİRİşİMLERDE BİLİşİM TEKNOLOJİLERİ KULLANIM ARAşTIRMASI
- 13** FİNANSAL YATIRIM ARAÇLARININ REEL GETİRİ ORANLARI
- 15** İNşAAT MALİYET ENDEKSİ
- 16** SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ
- 18** TİCARET SATIş HACİM ENDEKSİ

“OVP’de Enflasyonda Yukarı Yönlü Revizyon”

Strateji ve Bütçe Bakanlığı ile Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan 2026-2028 dönemini kapsayan Orta Vadeli Program (OVP) açıklandı. Programda üç yıllık süreçte izlenecek makroekonomik politika çerçeveleri ve alınacak tedbirler ortaya konulurken öncelikli reform alanlarına yönelik somut düzenlemelere de yer verildi.

Programdaki temel ekonomik göstergeler incelendiğinde geçen yıl açıklanan (2025-2027) programına kıyasla büyüme, istihdam, dış ticaret, cari denge ve bütçe açığında aşağı yönlü; enflasyonda ise yukarı yönlü revizyonlar dikkat çekiyor.

Enflasyon: Geçen yıl açıklanan programda 2025 yılı için yıl sonu enflasyon tahmini %17,5 iken yeni programda bu oran %28,5’e yükseltildi. Öte yandan önceki programda tek haneli enflasyon seviyesine 2026 yılı itibarıyla ulaşılabileceği öngörülürken yeni programda 2026 yılı için enflasyon tahmini %16 olarak belirlendi ve tek haneli enflasyon hedefi 2027 yılına ertelendi.

Temel Ekonomik Büyüklükler

Makro Göstergeler	2025 (GT)	2026 (P)	2027 (P)	2028 (P)
Büyüme (%)				
GSYH (milyar TL, cari fiyatlarla)	62.179	77.257	89.406	101.397
Kişi başına gelir (GSYH, dolar)	17.748	18.621	19.710	20.987
GSYH büyümesi (%)	3,3	3,8	4,3	5
İstihdam				
İstihdam oranı (%)	49,1	49,8	50,5	51,6
İşsizlik oranı (%)	8,5	8,4	8,2	7,8
Enflasyon				
TÜFE yıl sonu (%)	28,5	16	9	8
Dış Ticaret				
Ham petrol fiyatı - brent (dolar/varil)	70	65	65,1	65,6
Dış ticaret dengesi (milyar dolar)	-93,2	-96	-99	-102
Cari İşlemler Dengesi				
Cari işlemler dengesi (milyar dolar)	-22,6	-22,3	-20,5	-18,5
Cari işlemler dengesi / GSYH (%)	-1,4	-1,3	-1,2	-1

“Büyüme Tahminlerinde Aşağı Yönlü Revizyon”

Büyüme: OVP’de açıklanan büyüme hedefleri; 2025 yılı için %3,3, 2026 yılı için %3,8, 2027 yılı için %4,3 ve 2028 yılı için %5 olarak belirlendi. Eski program ile karşılaştırıldığında büyüme tahminlerindeki aşağı yönlü revizyonlar dikkat çekiyor. Zira önceki programda büyüme oranları sırasıyla %4, %4,5 ve %5 olarak öngörülüyordu. Bununla birlikte büyümeyi desteklemek amacıyla çeşitli arz yönlü politikaların uygulanacağı ifade ediliyor. Bu politikalar arasında; sanayide yüksek katma değer ve teknoloji odaklı dönüşüm, Ar-Ge ve yenilik ekosisteminin geliştirilmesi, yeşil dönüşümün hızlandırılması, dijital dönüşümün desteklenmesi, beşerî sermayenin güçlendirilmesi, kamu altyapı yatırımlarının etkinleştirilmesi ile tarımda verimlilik artışı ve katma değer odaklı dönüşümün sağlanması öne çıkıyor.

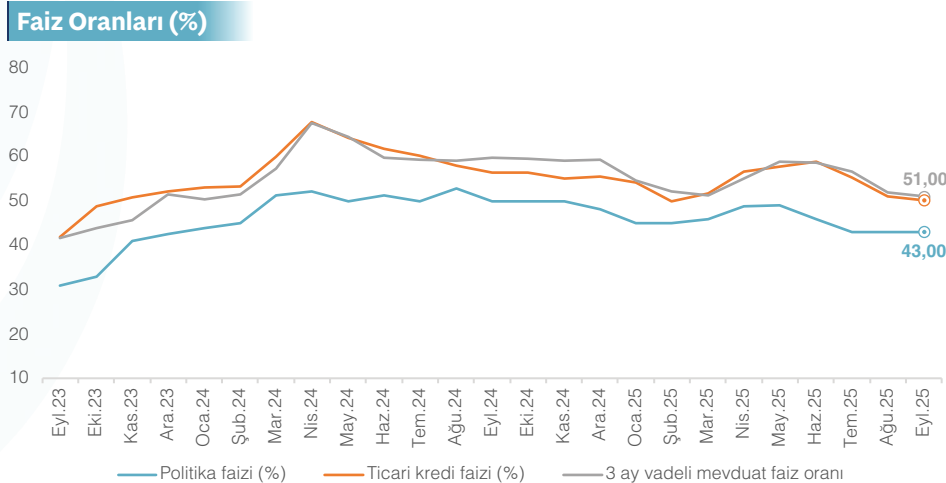
İstihdam: Programda 2025 yılı için tahmin edilen istihdam oranı %49,1 iken bu oranın yıllar içerisinde peyderpey artacağı tahmin ediliyor. 2025 yılı için %8,5 olarak öngörülen işsizlik oranının ise 2028 yılı itibarıyla %7,8’e düşeceği öngörülüyor. Bir önceki programda ise 2025 için işsizlik oranı %9,6, 2026 için %9,2 ve 2027 için %8,4 idi. İstihdamda iyileşme çabalarına ise yeni nesil çalışma biçimleriyle sektörel dönüşümlere uyum sağlanması, aktif işgücü politikalarının kapsamının genişletilmesi, beceri uyumunun iyileştirilmesi ve atıl işgücünün azaltılması gibi programlarla destek verilmesi planlanıyor.

İhracat: İhracatın 2025’te 273,8 milyar dolara, ithalatın ise 367 milyar dolara ulaşması öngörülüyor. 2026 yılı için ihracat tahmini 282 milyar dolar, ithalat tahmini ise 378 milyar dolar olarak belirleniyor. İhracat ve ithalattaki görece sınırlı artışın, cari dengede olumlu yönde katkı sağlaması bekleniyor. Bu doğrultuda cari açık tahminleri de 2025 yılı için -22,6 milyar dolar ve 2026 yılı için ise -22,3 milyar dolar seviyesine çekilmiş durumda. Eski programda ise aynı yıllar için sırasıyla -28,6 milyar dolar ve -25,6 milyar dolar öngörüsü yer alıyordu. Cari açığın GSYH’ye oranı ise 2025 yılı için -%1,4 ve 2026 yılı için -%1,3 seviyesinde tahmin ediliyor.

“Merkez Bankası’ndan 250 Baz Puan Faiz İndirimi”

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), temmuz ayında başlattığı faiz indirimlerine eylül ayında gerçekleştirdiği Para Politikası Kurulu (PPK) toplantısında da devam etti. Banka, politika faizini piyasa beklentileriyle uyumlu olarak 250 baz puan düşürerek %40,5’e indirdi. Ayrıca gecelik borç verme faiz oranı %46’dan %43,5’e, gecelik borçlanma faiz oranı ise %41,5’ten %39’a çekildi.

Kurul açıklamasında politika faizine ilişkin kararların enflasyon gerçekleştirmeleri, temel eğilim ve beklentiler doğrultusunda alınacağı; dezenflasyonun gerektirdiği parasal sıkılığın korunacağı vurgulandı. Bununla birlikte enflasyon görünümünün ara hedeflerden belirgin biçimde sapması durumunda para politikasının yeniden sıkılaştırılacağı ifade edildi.

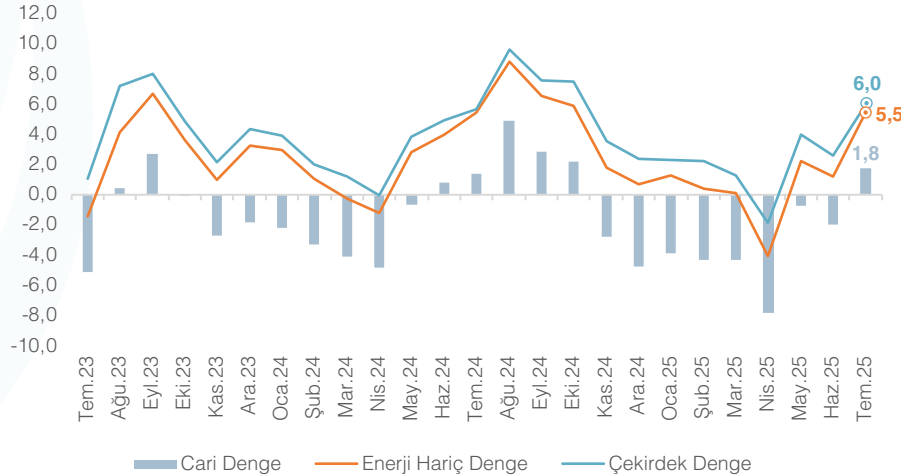

Kaynak: TCMB

“Cari İşlemler Hesabında 1,8 Milyar Dolar Fazla”

Cari işlemler hesabı temmuz ayında yaklaşık 1,8 milyar dolar fazla verdi. Enerji hariç cari işlemler hesabı 5,5 milyar dolar fazla verirken altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı 6,0 milyar fazla kaydetti.

Cari Denge, Enerji Hariç Denge ve Çekirdek Denge (milyar dolar)

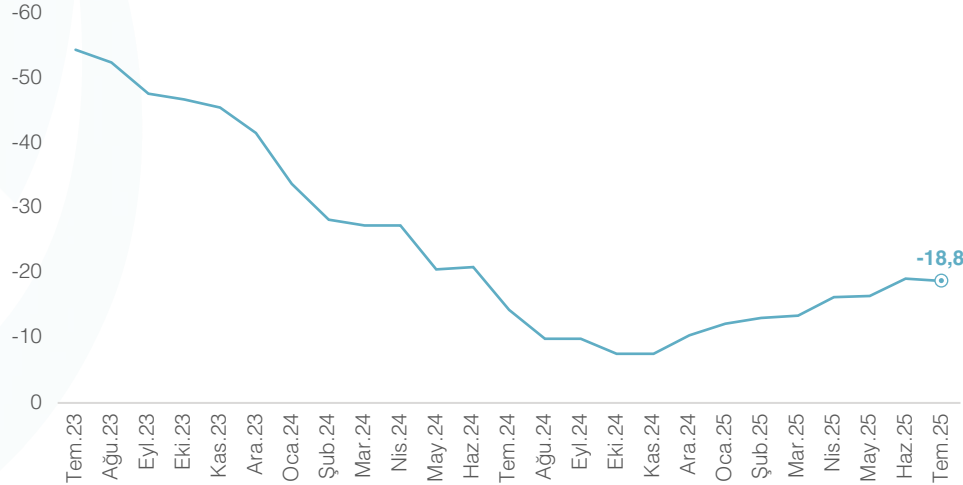

Kaynak: TCMB

“Yıllıklandırılmış Cari Açık 18,8 Milyar Dolar Oldu”

Yıllıklandırılmış cari açık temmuz ayında bir önceki aya göre %2,0 azalırken bir önce yılın aynı ayına göre %31,4 oranında arttı ve 18,8 milyar dolar seviyesinde gerçekleşti.

Cari Denge, 12 Aylık Kümülatif (milyar dolar)

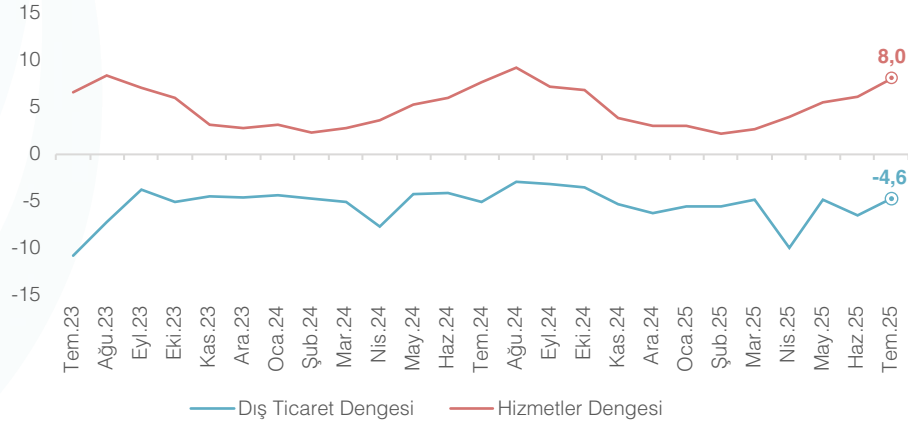

Kaynak: TCMB

“Dış Ticaret Açığı 4,6 Milyar Dolar Seviyesinde Gerçekleşti”

Temmuz ayında bir önceki aya göre ihracat %20,9, ithalat %8,9 oranında arttı. Bir önceki yılın aynı ayına göre ihracat %12,1 artarak 24,6 milyar dolar olurken ithalat %8,2 oranında artarak 29,2 milyar dolar kaydetti. Böylece temmuz ayında dış ticaret dengesi 4,6 milyar dolar değerinde açık verdi. Hizmetler dengesinde ise aylık net gelir bir önceki aya göre %31,3, bir önceki yılın aynı ayına göre %4,1 oranında arttı ve 8,0 milyar dolar değerini aldı.

Dış Ticaret ve Hizmetler Dengeleri (milyar dolar)

Kaynak: TCMB

“Doğrudan Yatırımlarda Aylık 1.224 Milyon Dolar Değerinde Net Giriş”

Temmuz ayında doğrudan yatırımlar 1.224 milyon dolar, portföy yatırımları 5.097 milyon dolar ve diğer yatırımlar kalemi 11.212 milyon dolar değerinde net giriş kaydetti. Böylece finans hesabı 17.533 milyon dolar artış gösterdi. Resmi rezervler ise aylık bazda 18.597 milyon dolar artarken net hata noksan kalemi 582 milyon dolar azaldı.

Ödemeler Dengesi Mayıs 2024-2025 Dönem Karşılaştırması (milyon dolar)

	Aylık		Ocak-Temmuz Dönemi		Yıllık	
	2025	2024	2025	2024	2025	2024
A-Cari İşlemler Dengesi	1.766	1.392	-21.224	-12.895	-18.786	-14.298
a-Dış Ticaret Dengesi	-4.635	-5.068	-41.695	-35.037	-62.680	-59.872
İhracat	24.607	21.956	155.642	145.526	267.531	255.676
İthalat	29.242	27.024	197.337	180.563	330.211	315.548
b-Hizmetler	8.024	7.709	31.726	31.077	62.018	58.555
Birincil Gelir	-1.462	-1.341	-10.780	-8.912	-17.744	-13.319
İkincil Gelir	-161	92	-475	-23	-380	338
c-Diğer	-1.623	-1.249	-11.255	-8.935	-18.124	-12.981
B-Sermaye	-120	-70	-125	-98	-153	-193
C-Finans	-17.533	-1.317	-17.679	-15.730	-30.920	-43.329
a-Doğrudan Yatırımlar	-1.224	-784	-3.098	-3.035	-5.194	-4.785
b-Portföy Yatırımları	-5.097	-2.483	790	-12.550	1.363	-20.439
c-Diğer Yatırımlar	-11.212	1.950	-15.371	-145	-27.089	-18.105
Rezerv Varlıklar	18.597	5.366	-8.570	-909	-7.103	20.819
Net Hata Noksan	-582	2.727	-4.900	-3.646	-19.084	-8.019

*NOT: Finans hesabında negatif değerler giriş, pozitif değerler çıkış anlamına gelmektedir.

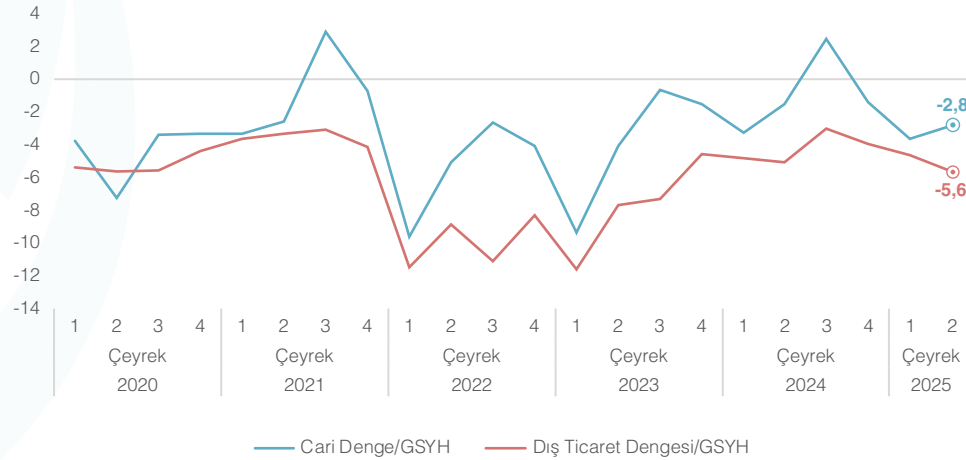
*Tablodaki değerler ödemeler dengesi analitik sunumundan elde edilmiştir.

Kaynak: TCMB

“Cari Dengenin Milli Gelire Oranı %2,8”

İkinci çeyreği kapsayan Nisan-Haziran aylarında cari dengenin GSYH'ye oranı negatif %2,8 değerini aldı. Aynı dönemde dış ticaret açığının GSYH'ye oranı ise %5,6 seviyesinde gerçekleşti.

Dış Ticaret ve Cari Dengenin GSYH'ye Oranı (%)

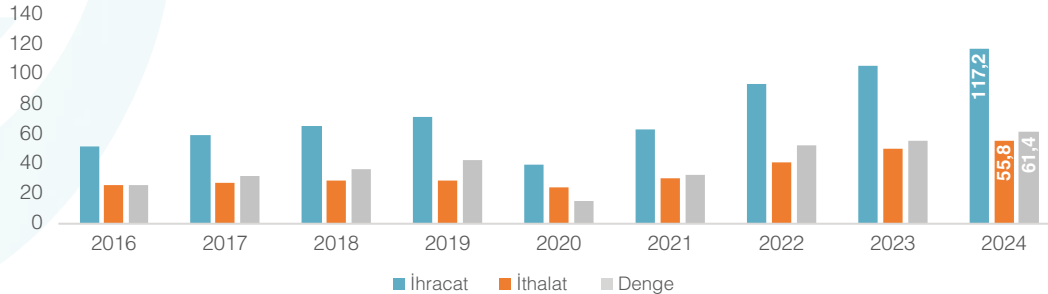
Kaynak: TCMB, TÜİK Verileri

“Türkiye’nin Hizmet İhracatı 117,2 Milyar Dolar, İthalatı İse 55,8 Milyar Dolar Oldu”

Uluslararası Hizmet Ticareti İstatistiklerine göre 2024 yılında hizmet ihracatı %11,0 artışla 117,2 milyar dolar, hizmet ithalatı %12,0 artışla 55,8 milyar dolar olarak gerçekleşti. Genişletilmiş ödemeler dengesi hizmetler sınıflamasına göre ise en büyük pay %48 ile seyahat hizmetlerine ait oldu. Seyahat hizmetlerini %35 pay ile taşımacılık hizmetleri, %5,9 pay ile diğer iş hizmetleri izledi. Seyahat hizmetinden sonraki en büyük paya sahip taşımacılık hizmetleri ihracatı %7,0 artışla 41 milyar dolara yükseldi. Telekomünikasyon, bilgisayar ve bilgi hizmetleri ihracatı ise bir önceki yıla göre %37,8 artarak 5,3 milyar dolar olarak kaydedildi. Hizmet ithalatı tarafında ise taşımacılık toplam hizmet ithalatı içinde %38,3'lük pay alarak ilk sırada yer aldı. Bu sırayı %16,4 ile diğer iş hizmetleri ve %13,2 ile seyahat hizmetleri sektörü takip etti.

Avrupa Birliği (AB) ülkeleri, Türkiye'nin seyahat harici hizmet ihracatı ve ithalatında en büyük paya sahip ülke grubu oldu. AB ülkeleri, toplam hizmet ihracatının %35,8'ini, toplam hizmet ithalatının ise %42,3'ünü oluşturdu. Hizmet ihracatında %12,3'lük payla ve 7 milyar 484 milyon dolarlık ihracatla ilk sırayı Almanya aldı. Bu ülkeyi, %11,8'lik payla Amerika Birleşik Devletleri ve %6,1'lik payla Birleşik Krallık izledi.

Hizmet İhracatı, İthalatı ve Denge, Milyar Dolar, 2016-2024

Kaynak: TÜİK

“E-Satış Yapan Girişimlerin Oranı %13,6”

Girişimlerde Bilişim Teknolojileri Kullanımı Araştırması sonuçlarına göre internet sitesine sahip girişim oranı 2024'te %51,8 iken 2025'te %56,5'e yükseldi. Çalışan sayısına göre dağılımda 250+ çalışanı olan girişimlerde bu oran %92,5'e çıkarken 50-249 çalışanı olanlarda %73,1, 10-49 çalışanı olanlarda ise %52,4 oldu. Sektörel bazda en yüksek oran %91,6 ile bilgi ve iletişim sektöründe görülürken bunu %89,3 ile finans ve sigorta ve %79,7 ile bilgisayar ve iletişim araçlarının onarımı izledi.

Sosyal medya kullanan girişim oranı 2021'de %34,6 iken 2025'te %55,2'ye yükseldi. Çalışan büyüklüğüne göre bu oran 10-49 arası girişimlerde %52,8, 50-249 arası girişimlerde %64,2, 250+ çalışanı olan girişimlerde ise %83,4 olarak kaydedildi. 2024'te E-satış yapan girişimlerin oranı %13,6 oldu. Sektörler arasında en yüksek oran %38,6 ile konaklama ve yiyecek hizmetlerinde gerçekleşti. Bunu %20,3 ile bilgisayarların ve iletişim araç ve gereçlerinin onarımı ve %19,7 ile bilgi ve iletişim sektörü takip etti. Web satış yapanların %51,6'sı kendi site veya uygulamasını kullanırken %80,4'ü çevrimiçi pazar yerlerini tercih etti.

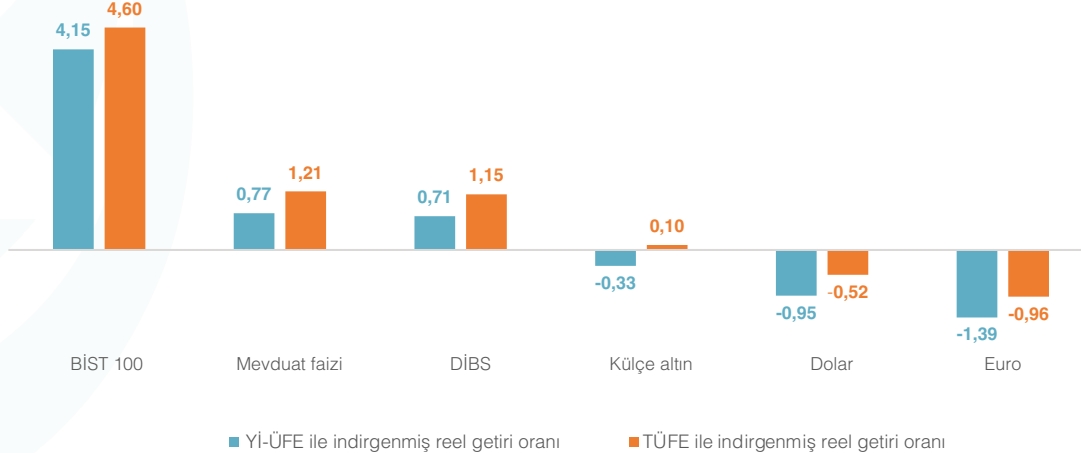
Ekonomik Faaliyet Grubuna Göre E-Satış Yapan Girişimlerin Oranı, 2024 (%)

“En Yüksek Aylık Reel Getiri BİST 100’de”

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ağustos ayına ilişkin finansal yatırım araçlarının reel getiri oranlarını açıkladı. Buna göre ağustos-ta en yüksek reel getiriyi yurt içi üretici fiyat endeksi (Yİ-ÜFE) ile indirgendiğinde %4,15, tüketici fiyat endeksi (TÜFE) ile indirgendiğinde %4,60 ile BİST 100 endeksi sağladı. TÜFE ile indirgendiğinde yatırımcısına kaybettiren yatırım araçları dolar ve euro oldu.

Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları (Aylık, Ağustos 2025)

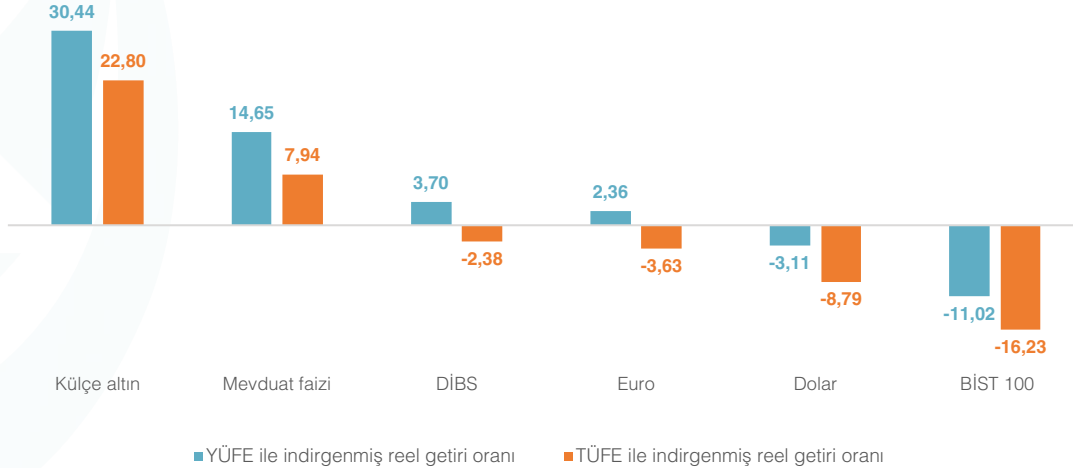

Kaynak: TÜİK

“Yıllık Reel Getiri Lideri Altın”

Finansal yatırım araçları yıllık olarak değerlendirildiğinde külçe altın, Yİ-ÜFE ile indirgenildiğinde %30,44 TÜFE ile indirgenildiğinde ise %22,80 ile yatırımcısına en yüksek reel getiriyi sağlayan finansal yatırım aracı oldu. TÜFE ile indirgenildiğinde DİBS, euro, dolar ve BİST 100 ise yatırımlarda kayba yol açtı.

Finansal Yatırım Araçlarının Reel Getiri Oranları (Yıllık, Ağustos 2025)

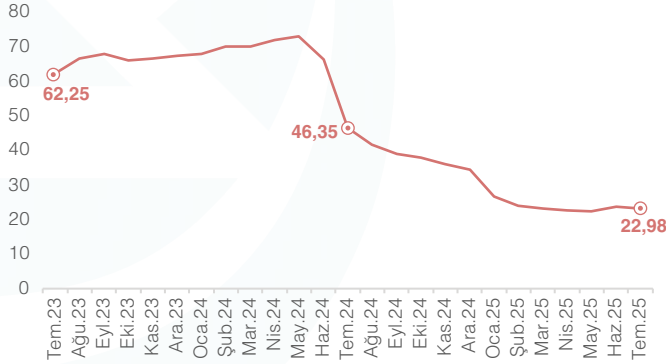

Kaynak: TÜİK

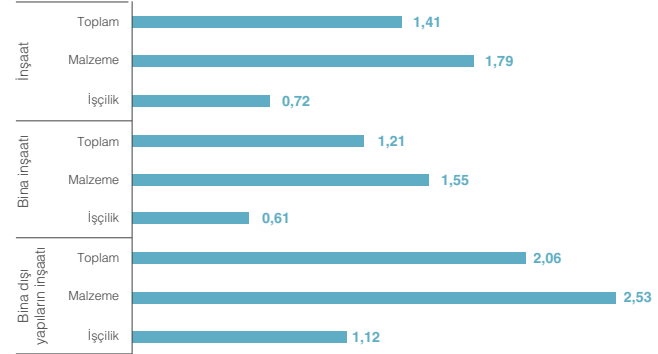
“İnşaat Maliyeti Yıllık %22,98 Arttı”

İnşaat maliyet endeksi 2025 yılı temmuz ayında aylık %1,41, yıllık %22,98 arttı. Alt kalemlere bakıldığında aylık bazda malzeme endeksi %1,79, işçilik endeksi %0,72 artış gösterdi. Yıllık bazda ise malzeme endeksinde %18,98, işçilik endeksinde %31,00 artış gerçekleşti. Ayrıca bina inşaatı maliyet endeksi yıllık %22,81 artarken bina dışı yapılarda ise %23,51 oranında artış kaydedildi.

İnşaat Maliyet Endeksi Yıllık Değişim Oranları

İnşaat Maliyet Endeksi Aylık Değişim Oranları, Temmuz 2025(%)

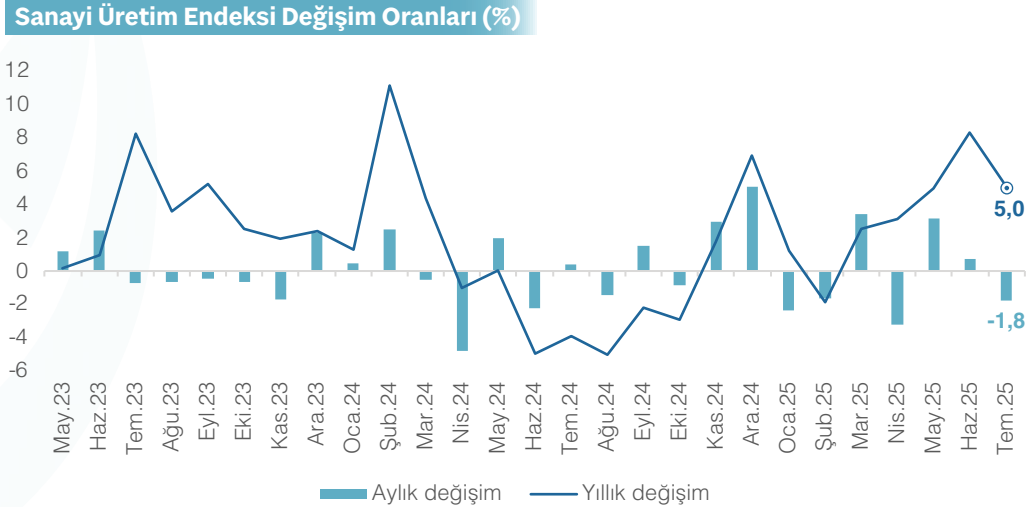

Kaynak: TÜİK

“Sanayi Üretiminde Yıllık %5,0 Artış”

Sanayi üretim endeksi temmuz ayında bir önceki aya göre %1,8 azalırken bir önceki yılın aynı ayına göre %5,0 oranında artış kaydetti.

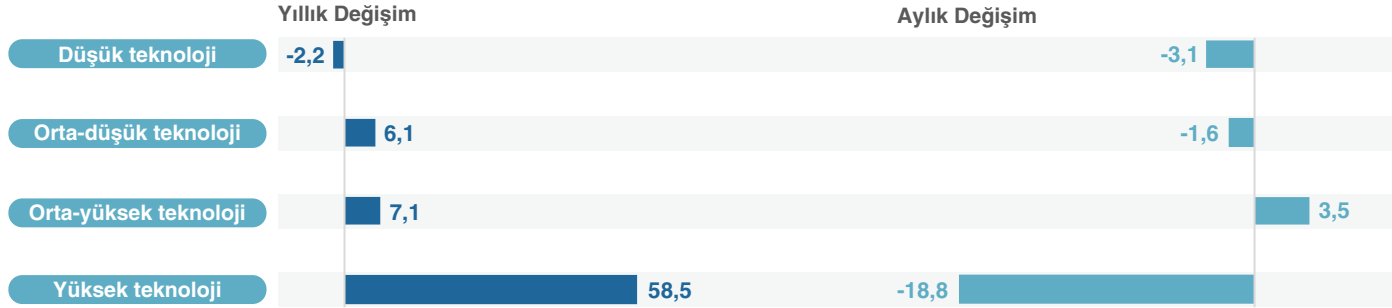
Sanayinin alt sektörleri incelendiğinde bir önceki yılın aynı ayına göre madencilik ve taş ocakçılığı sektörü endeksi %1,5 ve imalat sanayi sektörü endeksi %2,3 azalırken elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü endeksi %4,5 artış gösterdi.

“Yüksek Teknoloji Grubunda Yıllık %58,5 Artış”

Sanayi üretimi yüksek teknoloji ürün grubu temmuz ayında bir önceki aya göre %18,8 azalırken bir önceki yılın aynı ayına göre %58,5 oranında artış gösterdi. Düşük teknolojlili ürünler grubunda ise sanayi üretimi bir önceki aya göre %3,1, bir önceki yılın aynı ayına göre %2,2 oranında azaldı.

Sanayi Üretim Endeksi Teknoloji Gruplarına Göre Değişim Oranları, Temmuz (%)

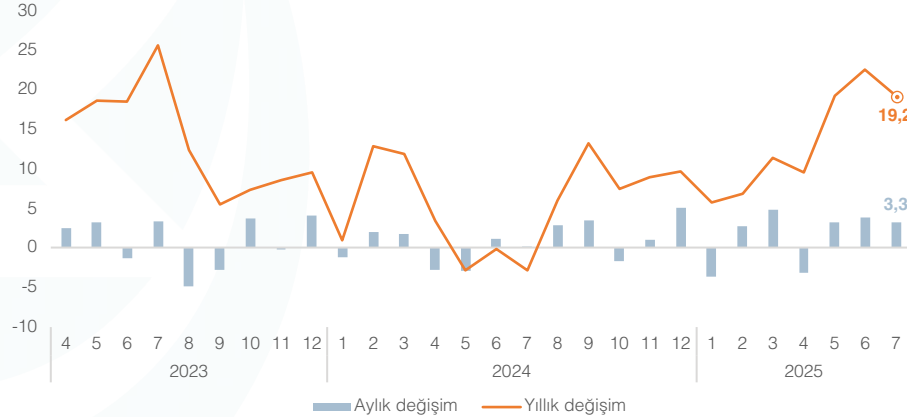

Kaynak: TÜİK

“Ticaret Satış Hacminde Yıllık %19,2 Artış”

Ticaret satış hacim endeksi temmuz ayında bir önceki aya göre %3,3, bir önceki yılın aynı ayına göre %19,2 oranında artış gösterdi. Bir önceki aya göre motorlu kara taşıtları ve motosikletlerin satış hacmi %1,5, toptan ticaret %4,3 ve perakende ticaret %1,6 artış kaydetti.

Ticaret Satış Hacmi Yıllık ve Aylık Değişim Oranları (%), Temmuz 2025

Kaynak: TÜİK

“

Ticaret satış hacim endeksi, ticaret sektöründe faaliyet gösteren farklı tür ve büyüklükteki girişimlerin satış hacimlerini aylık olarak ölçüyor.

”

iTOSAM

İSTANBUL TİCARET ODASI
STRATEJİK ARAŞTIRMALAR MERKEZİ

Tasarım ve Hazırlık | Stratejik Araştırmalar Merkezi

itosamkurumsal

www.itosam.org.tr